VICENT ANDRÉS ESTELLÉS VISITA EL MAESTRAT

El popular poeta valencià ha recorregut aquests dies alguns dels pobles més representatius de la comarca del Baix Maestrat.

Durant aquesta setmana de primavera, el prestigiós escriptor ha aprofitat l'oratge esclatant que ens acompanya per tal de gaudir de les nostres terres. Vicent Andrés Estellés, nascut a Burjassot l'any 1924, és considerat el poeta més important del País Valencià des d'Ausiàs March atès que, des de principis dels anys setanta, ha aconseguit una gran popularitat social gràcies a la qualitat de la seua obra.

Si amb la publicació del seu poemari *Llibre de Meravelles* (1971) va aconseguir, malgrat la dictadura franquista, un èxit massiu i inesperat, en els últims anys el poeta burjassotí ha estat elaborant una immensa obra: *Mural del País Valencià*. En els tres gruixuts volums d'aquest poemari, Estellés fa un homenatge a la seua —la nostra terra— tot dedicant una sèrie de llibres concrets a alguns dels pobles més representatius dels valencians. Entre els pobles triats hi trobem Xàtiva, Dénia, Elx, Borriana, Morella o Peníscola. Pobles tots ells que l'autor del *Mural* havia visitat, entre altres motius, a fi de trobar referents per a les seues composicions. En el cas del llibre dedicat Peníscola hi destaquen motius tan presents com ara l'aigua, la història, Benet XIII, la lluminositat o la bellesa de les dones.

Com dèiem adés, i a pesar de ser una personalitat molt sol·licitada pertot arreu, aquests dies de maig de 1985 hem tingut la sort de rebre'l novament pel Maestrat i, per exemple, d'escoltar-lo en una xarrada que va fer a Benicarló. Així, acompanyat del també poeta i reconegut analista literari Vicent Salvador, oferiren una xarrada ben amena sobre diferents aspectes personals i poètics.

En concret, Vicent Salvador va obrir l'acte exposant quines han estat les principals característiques de la poesia estellesiana: períodes, temes, models literaris, censura del franquisme, estils més destacats, etc. Mentre el crític exposava amb rigor aquests trets, el públic va poder escoltar de la veu del propi poeta alguns dels seues versos més reconeguts com *Els amants*, *l'Oda al pimentó torrat* o *Vora el barranc del Carraixet*.

Entre recitació i recitació el públic va tindre l'ocasió de fer preguntes i d'escoltar anècdotes ben sucoses de boca de l'autor com ara quan va relatar amb esgarrifança i sinceritat com, quan era xiquet, va topar, mentre corria darrere una pilota extraviada, amb un camió al qual "vaig pujar a vore que contenia i encara recorde amb espant les tongades invisibles de morts que hi havia al camió." I afirmant emocionadament "que conste que el que he contat ací no ho havia contat mai."

Però, si aquest episodi ens serveix per il·lustrar la tragèdia provocada per l'exèrcit franquista durant la Guerra civil, Estellés també va descriure la lamentable situació que han hagut de viure ell i la seua família, en plena democràcia i al seu poble, a causa de les amenaces rebudes per part dels grups d'extrema dreta anomenats *blavers*. Així contà com van destruir amb una bomba casolana el bust amb el qual l'havien homenatjat a Burjassot: "Escolta, saps el que ha passat amb el teu cabot? Li han posat una bombeta baix i l'han fotut."

Tanmateix, l'estima als nostre pobles i a les seues gents (com queda reflectit amb el *Llibre de Peníscola*) supera amb escreix aquestes dramàtiques situacions: "Jo tinc un extraordinari amor a tots els pobles que integren el mapa del País Valencià, i em sembla que ha quedat ben palés." De fet, la vida, l'obra, les visites arreu i les conferències d'aquest gran poeta valencià deixen constància certa de l'estima que sent per tot el País i, en concret, per Peníscola.

(Crònica adaptada de la visita d'Estellés al Baix Maestrat el maig de 1985)